

Verdal kommune
Møteinnkalling

Formannskapetets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Verdal formannskap
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 26.03.2015
Tid: 09:00

Evt. forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til utvalgsekretær på e-post:
line.ertsas@verdal.kommune.no

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Før møtet settes vil det bli gitt følgende orientering:

09.00-09.30 – NorFraKalk – årlig rapportering utslippstall v/Sten Solum og Glenn Håkon Bekkeli.

09.30 – til ca. 11.00 - Generalforsamling Verdal Boligselskap med påfølgende eiermøte.

Ca kl. 11.00 – møte i formannskapet.

Verdal, 20. mars 2015

Bjørn Iversen
Ordfører (s)

Sakliste formannskapet 26. mars 2015

Saksnr	Innhold
PS 30/15	Godkjenning av møteprotokoll
PS 31/15	Ungdommens hus
PS 32/15	Oppfølging av sak om spesialundervisning
PS 33/15	Verdal kommune som Friluftslivets år kommune 2015
PS 34/15	Kjøp av brannbil Verdal kommune - gjenbevilgning
PS 35/15	Orientering

Ungdommens hus

Saksbehandler: Trond Selseth	Arkivref: 2012/6861 - /C10
E-post: trond.selseth@innherred-samkommune.no	
Tlf.: 74048212	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	26.03.2015	31/15

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til de vurderinger som er gjort av rådmannen i saken.
2. Formannskapet ber om at det planlegges realisering av Ungdommens Hus innenfor en netto investeringsramme på 12 mill. kroner. Kommunestyret må før sommerferien vedtatte den endelige økonomiske investeringsrammeramme og finansiering.
3. Rådmannen får fullmakt til å velge tomtealternativ. Fortrinnsvis søkes utbygging realisert på kommunal tomtegrunn.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Utredning Ungdommens Hus 2012.

Saksopplysninger:

Formannskapet fikk seg forelagt en orientering om arbeidet med realisering av nytt bygg for Nord-Trøndelag teater i møte 12. mars, sak 23/15.

Som det framgår av den saken har det vært arbeidet med lokalisering av Ungdommens hus i nabobygget til den aktuelle tomte for teaterbygg. Også deler av de administrative funksjonene for teatret var tenkt lagt i dette bygget. Det har vært gjennomført drøftinger med Coop angående kjøp av deler av eksisterende bygningsmasse i varehuset. Den delen av bygget som har vært aktuell for kjøp står i dag tomt, mens det på deler av resterende areal drives forretningsvirksomhet.

For rådmannen framstår det som uavklart hvordan denne bygningsmassen vil bli forvaltet framover. En mulighet vil være at bygget i løpet av noen år vil bli revet til fordel for nybygging på tomte.

Varehuset er bygd som en enhet og usikkerheten rundt framtidig forvaltning gir grunn til økt fokus på den økonomiske risikoen ved kjøp av deler av bygget.

Følgende forhold har vært viktig i rådmannens vurderinger:

- Skillevegg mellom framtidige kommunal eiendom av huset og resten av varehuset må utformes som yttervegg i tilfelle riving av Coop sin eiendom
- Vanninnlegg og varmforsyning ligger i den delen av bygget som Coop vil eie.
- Sprinklersentral ligger i den delen som Coop vil eie.
- Brannalarmsentral ligger i den delen som Coop vil eie.

Det vil også være usikkerhet i tilknytning til hvilke krav bygningsmyndighetene vil stille i forhold til ny virksomhet som skal inn i bygget. Blir ombyggingen klassifisert som en hovedombygging vil Tek 10 krav slå inn.

Den økonomiske virkningen av disse forholdene er uavklarte, det som imidlertid er klart er at kommunen løper en betydelig økonomisk risiko ved å kjøpe og ombygge den aktuelle bygningsmassen.

På denne bakgrunn ble det gjort en administrativ beslutning om å realisere et nytt teaterbygg på aktuell tomt uten at det foretas inngrep med eksisterende bygningsmasse. Dette ble meddelt de aktuelle tilbyderne ved oppstartseminar med disse den 13. mars.

Denne beslutningen innebærer imidlertid at kommunen må finne andre lokaliseringalternativ for Ungdommens Hus.

Kort historikk ungdommens Hus.

Kommunestyret gjorde slikt vedtak i møte 12. desember 2011: «Kommunestyret ber rådmannen i løpet av første halvår 2012 legge fram sak om lokalisering, realisering og drift av et Ungdommens Hus. Utredningen bør inneholde flere alternativer.»

I rapporten som ble ferdigstilt høsten 2012 ble det gitt følgende anbefaling:

«Prosjektgruppa har gjort en grundig vurdering på innholdet i et Ungdommens hus, og ønsker spesielt å få frem viktigheten av et Ungdommens hus, som så mye mer enn et “sted å være”. Ungdommens hus skal være en forlengelse av det gode forebyggende arbeidet som er startet opp i kommunen og et sted å utfolde seg i meningsfylt aktivitet. Huset skal være et satsingsområde som bygger på høy faglighet, være et kjerneområde og samlingspunkt på tvers av faginstanser og ungdommer.

Åpningstid og bemanning må stå i samsvar med hverandre, og den satsingen som er tenkt gjennomført. Ofte blir kvalitet på fritid nedprioritert, og det kan være lett å tenke at bare man har en god fysisk plassering, vil resterende falle på plass selv. Prosjektgruppa ønsker å være tydelige på at kvaliteten på innhold, kompetanse på personalet, og ressurser til å ha et bredt tilbud vil være like viktig som en god fysisk plassering.

Prosjektgruppas anbefaling er i likhet med Proneo og HR Prosjekt AS at nybygg på egen, kommunal tomt er den beste løsningen ut fra kostnadsnivå ved ombygging, bedre og mer effektiv arealbruk ved nybygg og dermed lavere og mer forutsigbare kostnader, samt hensynet til framtidige driftskostnader.»

I ettertid av denne utredningen kjøpte kommunen to eiendommer i Vektergata, «Gjensidigegården og Melvoldgården.»

Rådmannen ønsket å se på hvilke muligheter Melvoldgården kunne gi for realisering av et Ungdommens Hus. I forhold til de lokaliseringskriteriene som ble lagt til grunn i rapporten vil dette være et godt egnet hus.

I samme tidsrom ble det oppstartet et arbeid med å utrede en utvidelse på Tindved, blant annet for å kunne tilby Nord-Trøndelag teater nye lokaler. En samlokalisering av Ungdommens Hus i et slikt bygningskompleks ble vurdert til å kunne gi spennende synergier.

Kommunen overtok ansvaret for å drive denne prosessen framover våren 2014 og det er dette arbeidet som nå har konkludert med at kommunen bygger og leier ut til Nord-Trøndelag teater, bygd på tomt inn mot Minsaas plass.

De siste vurderingene som nevnt i innledning av dette saksframlegget innebærer imidlertid at det ikke realiseres Ungdommens Hus i de samme eller tilgrensede lokaliteter som bygg for Nord-Trøndelag teater.

Økonomi knyttet til Ungdommens Hus.

Når det gjelder de økonomiske aspekter ved Ungdommens Hus ble det lagt inn 12 mill. kroner til tiltaket i Økonomiplan 2014-2017/Budsjett 2014. Rådmannen skrev da følgende i dokumentet:

«I vedtatt økonomiplan er det avsatt 14 mill. kroner til restaurering av Melvoldgården til ungdommens hus og til base for hjemmebasert omsorg. Basen for hjemmebasert omsorg er i ettertid besluttet lagt i 1. etg. i Gjensidigebygget og det arbeides for salg av Melvoldgården. Lokalisering av ungdommens hus er ikke avklart, men det arbeides med alternativ hvorav den løsningen som fremstår som mest realistisk er etablering i Tindved-kvartalet. Det avsettes 12 mill. kroner i 2014. Ved eventuell leie stipuleres det et leiebeløp tilsvarende 10 % av investeringskostnaden hvert år.»

Kommunestyret sluttet seg til dette.

Ved behandling av Økonomiplan 2015-2018/Budsjett 2015 ble denne bevilgningen satt i null. En var på det tidspunktet inne i en prosess hvor en så på både mulige areal for leie og som tidligere omtalt kjøp og restaurering av eksisterende bygningsmasse.

I dokumentet står følgende:

«Det er arbeidet med mange ulike alternativer for realisering av Ungdommens Hus, både utbygging i egen regi og leie av lokaler. Primært ønsker kommunen en løsning som innebærer en langsiktig leieavtale. Om dette ikke lar seg gjøre i løpet av 2014, må realisering av tilbudet løses innenfor eksisterende eller ny kommunalt bygningsmasse. Finansiering av drift må skje innenfor eksisterende budsjetttramme.»

Samtidig gjorde kommunestyret slikt vedtak:

«Ungdommens Hus realiseres i løpet av 2015 og innarbeides i økonomiplanen ved budsjettrevisjon vår 2015.»

Vurdering:

I samråd med kommunens prosjektleder for teaterbygg kan følgende framdrift skisseres for realisering av Ungdommens Hus:

- Utsending konkurransegrunnlag utgangen av april 2015
- Tilbudsfrist utgangen av juni 2015
- Kontrakt medio juli 2015
- Samspillsfase fram til utgangen av september 2015
- Byggestart november 2015
- Ferdigstillelse juli 2016

Skal denne framdriften være mulig må det foretas en del snarlig avklaringer:

1. Økonomi.

Kommunestyrets vedtak knyttet til innarbeiding av kostnader knyttet til bygging av Ungdommens Hus vil skje ved budsjettbehandling våren 2015. Denne vil komme til politisk behandling i juni møtene. Rådmannen ber formannskapet gi administrasjonen en foreløpig ramme som det kan arbeides utfra nå, endelig vedtak må gjøres av kommunestyret. Rådmannen foreslår at tidligere vedtatt ramme legges til grunn.

2. Lokalisering.

Det har vært gått mange runder for å se på mulige bygninger og tomter hvor et Ungdommens Hus kan realiseres. Etter rådmannens syn vil det bare være gjennom å bygge nytt på ei kommunal tomt som kan sikre en slik rask effektivering som skissert foran. Kommunen vil ved en slik løsning minimalisere usikkerhetsmomentene. Kommunale tomter i sentrumsområde vil være Nyvegsbakken, Lensevegen 1 og areal i tilknytning til rådhusområdet.

Endelig avklaring om tomteareal må være tatt i løpet av april måned.

3. Arealbehov/Funksjonsbeskrivelse.

Både i tidligere rapport om Ungdommens Hus og i forbindelse med arbeidet med lokalisering i eksisterende bygning tilhørende Coop er det foretatt funksjonsbeskrivelser. Disse innebærer et nettoareal på ca. 450 kvadratmeter. Når konkurransegrunnlaget skal utarbeides vil det være ulike konkurranseformer som vil bli vurdert. Konkurransereformen må reflektere den økonomiske rammen som stilles til disposisjon.

Drift av Ungdommens Hus.

I rådmannens kommentarer til Økonomiplan 2015-2018 står følgende om driftsaspektet vedrørende Ungdommens Hus:

«Finansiering av drift må skje innenfor eksisterende budsjettamme.»

Detter er et viktig premiss for det videre arbeidet med innhold, organisering og drift av et nytt Ungdommens Hus. Dette arbeidet vil gå parallelt med investeringsprosessen og vil bli innarbeidet ved revidering av økonomiplanen høsten 2015.

Oppfølging av sak om spesialundervisning

Saksbehandler: Frode Kvitem E-post: frode.kvittem@verdal.kommune.no Tlf.: 74048290	Arkivref: 2015/73 - /
---	---------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	26.03.2015	32/15

Rådmannens forslag til vedtak:

Redegjørelse om oppfølging av spesialundervisning tas til orientering.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Med bakgrunn i formannskapets ønske om å få mer kunnskap om spesialundervisning i Verdal ble det laget en sak som ble behandlet i kommunestyret i januar (PS 3/15 Status spesialundervisning i Verdal 2014/2015).

I formannskapets behandling av saken ble det bedt om undervegsrapportering om arbeidet og framdrift i arbeidet med å ytterligere systematisering av kommunens spesialundervisning.

Før redegjørelsen om hva som er gjort presenteres er det nødvendig å gi litt mer bakgrunnsinformasjon knyttet til spesialundervisning. Det er viktig å se nærmere på hva vi vet om effekt av spesialundervisning, hva vi vet om årsaken til økning i spesialundervisning og hva vi vet om hvilke grep ulike kommuner har gjort for å endre praksis knyttet til spesialundervisning. Dett er sentralt i det pågående arbeidet også.

Hva er effekten av spesialundervisning?

Utdanningsdirektoratet presenterte i 2004 en rapport «Kunnskapsstatus om spesialundervisningen i Norge». Denne rapporten ble utarbeidet på oppdrag fra Læringscenteret (LS) (nå Utdanningsdirektoratet). Det ble uttrykt et ønske om å få utarbeidet en oppdatert kunnskapsstatus som blant annet skulle omtale bruken av individuelle opplæringsplaner og effekten av spesialundervisning, samt alternative opplæringstilbud. Denne rapporten kom med en rekke interessante betraktninger, og den belyste at det var få studier både fra barnehagen og grunnskolen som gikk inn på resultater av spesialundervisning. I rapporten framkom følgende konklusjon:

«Denne kunnskapsstatusen viser at en skal være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner.

Det er fortsatt behov for mer forskning på spesialundervisningens praksis i form av studier om organisering og effekt både i bredde og dybde. Det er viktig å se på hvordan arbeidet med individuelle opplæringsplaner fungerer på bakgrunn av ny opplæringslov og Veiledning om spesialundervisning i grunnskole og videregående opplæring.

Regelverk, prosedyrer og prosesser, og det vil være behov for å knytte forskning til alle ledd i opplæringslovens § 5. Det vil si at det er behov for en bred undersøkelse av hvordan kommunene organiserer tilbudet om tilpasset og differensiert opplæring, samt en brukerundersøkelse for å få dokumentert hvordan foreldre og pårørende opplever at behovene til elever med spesielle behov ivaretas».

I samme rapport vises det imidlertid til en gjennomgang av spesialundervisning i Oslo i 1998 (Utført av Nordahl og Overland). Dette har langt på vei blitt befestet som fasiten over hva spesialundervisning fører til, selv om konklusjonen i rapporten peker på mer behov for forskning. Resultatet av evalueringen i Oslo var:

Resultatene viser at elever som mottar spesialundervisning, enten som t-timer, i egne spesialklasser eller på spesialskoler, kommer dårligere ut enn elever som ikke mottar spesialundervisning innenfor alle vurderingsområdene. Disse vurderingsområdene er skolefaglig prestasjoner, sosial kompetanse og fungering, arbeidsinnsats, motivasjon, fravær og trivsel på skolen. Elever som mottar spesialundervisning, vil nødvendigvis ha dårligere skolefaglige prestasjoner enn andre elever fordi dette ofte er begrunnelsen for å motta spesialundervisning. Imidlertid er også elevens sosiale utvikling, trivsel og motivasjon viktige målområder i skolen, og det er lite som tilsier at elever som mottar spesialundervisning, generelt sett har dårligere forutsetninger enn andre elever innen disse områdene. Videre kan manglende motivasjon og mistrivsel også lett opprettholde og forsterke dårlige skoleprestasjoner. Resultatene indikerer at retten til tilpasset opplæring (jf. skolelovene) ikke alltid realiseres i spesialundervisningen.

Det er foretatt en evaluering av spesialundervisning under Kunnskapsløftet. Den er utført i et samarbeid mellom Høgskolen i Hedmark og NIFU-Step og ble levert Utdanningsdirektoratet sommeren 2009.

Konklusjonene her er at spesialundervisning iverksettes sent, mest på ungdomsskolen. Det er stor bruk av assistenter og mange timer som ikke gjennomføres. Det har vært en økning i segregering og omfang av spesialundervisning, og lite systematisk vurderinger av elevenes læringsutbytte av spesialundervisningen.

I tillegg er spesialundervisningen preget av rigide prosedyrer, stabile opplegg, og det gis en del spesialundervisning uten forklaringsbidrag til læringsutbytte. På bakgrunn av disse resultatene har spesielt Thomas Nordahl rettet et kritisk blikk knyttet til kvaliteten i spesialundervisningen. Han har spissformulert dette slik:

– Vi vet ikke nok om effekten av spesialundervisning. Det virker som det er viktigere å gjennomføre enn å måle resultater, sier Nordahl.

Dette medførte at Regjeringen på et tidspunkt vurderte å fjerne spesialundervisning. Rapporten «Rett til læring» ble levert daværende kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell sommeren 2009, og i 2010 behandlet departementet forslagene i rapporten, blant annet å kutte retten til spesialundervisning med bakgrunn i en del av svakhetene som var avdekket knyttet til spesialundervisning. Dette ble ikke gjennomført, og en av årsakene til det var utfordringer knyttet til hvordan rettighetene til elever som hadde spesialundervisning skulle ivaretas. I tillegg fortalte status da at Norge var det landet i Norden der færrest elever får spesialundervisning. I Danmark fikk 14,3 prosent av elevene spesialundervisning. I Sverige var tallet 15-20 prosent, i Finland hele 24 prosent.

En av de siste rapporten som har forsøkt å si noe om effekt av spesialundervisning i litt større skala nasjonalt er « FoU-rapport 11/2014 **Alle skal med!** En undersøkelse av spesialundervisning og tilpasset opplæring i skoler i Vest- Agder» av Thore K.Karlsen og Christine Svarstad. I denne rapportens oppsummering finner vi følgende:

Det synes å være enighet blant informantene om at spesialundervisning har god effekt i forhold til barn med nedsatt funksjonsevne. I forhold til barn med lærevansker har den god effekt dersom den blir iverksatt på et tidlig stadium. Effekten avhenger, særlig på de høyere trinn av hvordan spesialundervisningen organiseres. Dersom eleven trekkes for mye ut av klassen, kan spesialundervisningen ha negative sosiale effekter og føre til atferdsproblemer i tillegg til lærevanskene. Ved atferdsrelatert spesialundervisning er informantene litt uenige, noen mener den virker positivt og en vektlegger den positive effekten for de øvrige elevene når elever med atferdsproblemer trekkes ut av undervisningen.

Hvorfor har spesialundervisning økt?

IRIS har på oppdrag fra KS gjennomført prosjektet ”Hvorfor øker bruken av spesialundervisning i grunnopplæringen?”. Det ble det levert en sluttrapport – «Spesialundervisning – drivere og dilemma – Rapport IRIS – 2012/017). Resultatene av prosjektet viser at:

- Spesialundervisningen mest sannsynlig vil fortsette å øke fordi driverne bak økningen er mange og sammensatte.
- Økningen i spesialundervisningen dreier ressursbruken fra fellesskap til enkeltindivid
- Det er mulig å redusere spesialundervisningen, men det vil kreve en kombinasjon av tiltak, blant annet endret regelverksforståelse, mulighet for mer fleksibel organisering av ordinær undervisning og endret undervisningspraksis
- Dersom spesialundervisningen ikke reduseres og målsettingen fortsatt skal være å opprettholde et godt skoletilbud for alle barn og unge, må kommunesektoren tilføres mer budsjettmidler som rammeoverføring

- Det trengs mer forskning om de bakenforliggende årsakene til driverne bak økningen.

Videre peker rapportene på tre hovedtyper av såkalte «drivere» i forhold til spesialundervisning:

1. Endringer i styringen av skolen:

En av de viktigste endringene i skolen er innføringen av Kunnskapsløftet. Kunnskapsløftet er en tredelt reform: styringsreform, strukturreform og innholdsreform. I prosjektet vises det først og fremst til innholdsreformen med ny læreplanstruktur i form av kompetansemål og grunnleggende ferdigheter, men det vises også til ulik og ikke alltid sammenfallende statlig styring. Videre vises det til økt vektlegging av både nasjonale og internasjonale tester og tidlig innsats. Mange respondenter trekker også fram økonomi, enten dette er en presset kommuneøkonomi eller en presset økonomi på den enkelte skole. Det kan være vanskelig å se hvordan respondentene mener at mer ressurser til den enkelte skole ville medført mindre spesialundervisning, men det kan se ut som om flere har kommet inn i en sirkel der lite ressurser til differensiering i ordinær undervisning fører til mer spesialundervisning som igjen gir færre ressurser til ordinær undervisning.

2. Samfunnsendringer

Av samfunnsendringer trekker prosjektet særlig fram foreldres økte krav til opplæringen. Det pekes i den forbindelse både på vektlegging av individuelle rettigheter og en generell rettsliggjøring i samfunnet. Bruken av diagnoser gir mer legitime forklaringer på manglende læringsutbytte og kan samtidig gi rettigheter til andre tjenester. Enkelte aktører påpeker også at normalitetsbegrepet er blitt snevrere. Videre forskning vil kunne vurdere om dette kan henge sammen med forståelsen av inkluderingsbegrepet, av muligheter for differensiering innenfor ordinær undervisning osv. Andre faktorer som trekkes fram er endringer i familieforhold, herunder skilsmisser og flere som flytter og at arbeidsmarkedet har endret seg i forhold til økte kompetansekrav.

3. Spesialundervisningens struktur

Prosjektet trekker fram to forhold. Det ene dreier seg om PPT som sakkyndig og dermed som ressursutløser. Det andre forholdet knytter seg til at spesialundervisningen og spesialpedagogikken driver seg selv. Når spesialpedagoger kommer inn som «eksperter», endrer det måten vansker blir sett på og håndtert i skolen. Der man har organisert egne spesialpedagogiske tiltak, vil disse bli brukt.

I rapporten «Alle skal med» fra Agderforskning finner vi følgende forklaringer: *«Nordahl konkluderte også med at Kunnskapsløftets intensjon om individuelt tilpasset undervisning bare i liten grad hadde trengt inn i skolens praksis (Nordahl 2009). Nordahls evaluering fant sted i årene 2008-2009, men konklusjonene fra den gang er fastskrevet i sluttevalueringen av Kunnskapsløftet fra 2012 (jfr. Utdanningsdirektoratets hjemmesider 2014). Konklusjonene var at omfanget av spesialundervisning økte i perioden -både som del av det generelle pedagogiske tilbudet og i form av segregerte opplæringstilbud. Andelen elever som mottok spesialundervisning varierte også i stor grad fra skole til skole. Forskerne mente dette hadde sammenheng med den generelle kvaliteten i undervisningen. Det ble ikke funnet tegn til at skolene var gått over til å fokusere sterkere på spesialundervisning på lavere klassetrinn*

(Utdanningsdirektoratet 2012). Forskere ved IRIS fant imidlertid i sin undersøkelse (Mathiesen, I. H og G. Vedøy 2012) at tidlig innsats var en viktig driver for økningen av spesialundervisning fordi elever ble satt tidligere på spesialundervisning. Når dette ikke førte til resultater, ble elevene bare gående lenger der og bidro således til at det kom flere på statistikken.»

Hvilke grep har andre kommuner gjort for å endre praksis knyttet til spesialundervisning?

Dovre kommune blir i mange sammenhenger vist til som en eksempelkommune på dette området. De var tidlig i gang med en prosess på feltet, og den er viet stort fokus i nasjonal sammenheng. Etter misnøye med utvikling over år kom rektorene med et initiativ til politikerne der de presenterte en plan for å flytte ressurser. Denne planen var godt koordinert med PPT. Fra 2010 til 2011 ble spesialundervisningsbudsjettet redusert fra 4 millioner til 1 million. De tre millionene og noen ekstra ressurser ble deretter ført tilbake til en mer tilpasset undervisning i form av følgende tiltak:

- To lærere på 1. og 2. trinn.
- To lærere i basisfagene norsk, matte og engelsk på alle trinn.
- Maksimal gruppestørrelse 12–15 elever i fag som svømming, mat/helse, kunst/håndverk og musikk.
- 1 ekstra time i uka til lærere i samfunnsfag og naturfag, for elever på mellomtrinnet som sliter med lesing.
- DE ekstra lærerressursene skal stimulere til tidlig innsats når elever blir hengende etter.
- Flere forskningsbaserte kompetansehevingstiltak, blant annet regionalt samarbeid med Bredtvet kompetansesenter om ny leseplan og intensivkursing.
- Felles sett av læringsstrategier på alle de tre skolene i kommunen.

I tillegg er rapporten **Alle skal med** meget interessant fordi den viser til konkrete grep som er forsøkt gjennomført, effekten av dem og hvilke dimensjoner som må hensyntas for å få til ønsket utvikling.

Kort oppsummert anbefales følgende:

- For å få til en endring anbefales det primærprevensjon, dvs. en praksis som sikter mot å forhindre at lærevansker i det hele tatt oppstår. Dette gjøres tradisjonelt gjennom at alle elever på 1.-4. trinn gis tilleggsundervisning ut over ordinære rammetimer i basisferdighetene (matematikk, lesing og skriving). Et alternativ til denne modellen kan være en sekundærpreventiv modell hvor hyppige og periodiske tester raskt skal identifisere elever med lærevansker – hvorpå disse elevene gis tilleggsressurser raskt.
- Organisasjonskapasitet må styrkes. Organisasjonskapasitet beskrives som skolens evne til å samle seg om prioriterte mål, utvikle klima med høye forventninger, frigjøre ubrukte ressurser, utvikle organisasjonen innenfra (ofte med ekstern assistanse) og utvikle et åpent klima der samarbeid og kollegial støtte er normen (Dalin 2005). En slik utvikling blir et kollektivt anliggende hvor alle ansatte trekker i samme retning og deler oppfatningen om hva som skal være målene for utviklingen og hvilke midler som er adekvate for å realisere dem.

Sagt med andre ord: Det må jobbes med skolen som organisasjon slik at det realiseres lærende organisasjoner preget av profesjonelle læringsfelleskap. Praksis kan ikke individualiseres og privatiseres.

- Ledere må være tydelig i sin kommunikasjon i forhold til retning, forventninger og utvikling
- Initiativet til en utviklingsprosess må komme ovenfra i det relevante systemet – i dette tilfellet fra skoleeierne som er kommunestyrene. De ansatte må få delta i utviklingsarbeidet og forplikte seg til å utføre hva man er blitt enig om etter at de er blitt hørt. Dette vil kreve kompetansekartlegging, etter- og videreutdanning og felles samlinger og nettverksdannelse blant kommunens lærere. Et slikt kunnskapsutviklende samspill stiller krav til både politikere, skoleadministrativt nivå, skoleledere og lærere, og kanskje den største konsekvensen av dem alle er at disse aktørene må tørre å redefinere egen rolleforståelse i forhold til eget kvalitetsbidrag.
- Det anbefales skoleeiere å ta initiativ til å sette i gang prosesser for å utvikle fullstendige prosessorganisasjoner i skolene. Ansvar må plasseres entydig og det må opprettes raske og effektive kanaler for utveksling av informasjon for status for gjennomføring av tiltak og tilbakemelding om effekten av dem. Det må også skapes en arena for diskusjon av tiltakseffekter og felles beslutningsfatning om justering av tiltak hvis effekten ikke er tilfredsstillende. Med slike organisatoriske endringer beveger skolene seg fra å være uforpliktende til å bli forpliktende miljøer (jfr. Andersen 2002) som kan styres mot måloppnåelse. Skal dette arbeidet lykkes må det skapes engasjement og åpen kommunikasjon om undervisningsmetoder blant de ansatte. Dette vil kreve bred involvering av de ansatte i utviklingsprosessen. Det anbefales derfor at utviklingsprosessene blir lagt opp som prosesser med bred deltakelse fra de ansatte: «Alle skal med – sammen mot målet».
- Det må defineres klare, kvantifiserbare mål for spesialundervisningen

Oppdatering om pågående arbeid i Verdal kommune:

Som saksframlegget om spesialundervisning understreker er det viktig å se utvikling av spesialundervisning i nær tilknytning til ordinær undervisning. I tillegg er det viktig å følge anbefalingene som framkommer fra ulike faglige hold for å få til en omstillingsprosess.

I fjor høst ble rektorene og styrerne presentert for følgende ambisjoner for skoleåret 2014/2015:

- Lage prosedyrer og retningslinjer (et kvalitetssystem) for tilpasset opplæring i Verdal kommune.

Som tiltak ble følgende foreslått:

- Lage rutiner for STOPP-punkt etter observasjon og kartlegging
- Lage prosedyrer for dynamisk tiltaksutprøving
- Legge til rette for (lage et system for) intern og ekstern veiledning
- Etablere en fruktbar delingskultur

Dette er oppstarten på en prosess som vil pågå over flere år. Her skal vi jobbe med å utvikle organisasjonskapasiteten, og med å utvikle fullstendige prosessorganisasjoner. Dette vil også behandles i temaplan skole/sfo.

Som en oppfølging av denne prosessen er det igangsatt en kartlegging av dagens praksis knyttet til tilpasset opplæring. Både styrere og rektorer er utfordret på å beskrive barnehagens og skolens rutiner knyttet til å gi elever med begynnende utfordringer en mer tilpasset opplæring. Videre er det påbegynt et arbeid for å se på hvordan vi skal kunne etablere en mer felles praksis knyttet til å tilpasse opplæringen systematisk – såkalt dynamisk tiltaksutprøving. Her er PPT koblet inn siden de er en viktig samarbeidspart for skoler og barnehager – og i tillegg fungerer som veileder for skolene i slike prosesser. Dette er også i tråd med anbefalinger i rapporten «Alle skal med».

PPT har i tillegg jobbet med å se på alle prosedyrer knyttet til spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp, og de jobber med sin faglige plattform knyttet til sakkyndigheter. I den sammenheng må det imidlertid informeres om at situasjonen i PPT per dato er meget utfordrende. Etter perioder med mange sykmeldinger og redusert kapasitet har vi akkumulert store ventelister. Per dato er ventelistene på over 1 år. Dette er lovstridig, og Fylkesmannen har også vært i dialog med oss om dette. Det er derfor igangsatt prosesser for å se på hvilke effektiviseringstiltak og prosessforbedringstiltak som kan gjennomføres, og det vurderes også å øke saksbehandlerkapasitet noe for en periode. Dette vil da gjøres i form av å omprioritere komeptansehevingsmidler, men det er nok tvingende nødvendig for at vi skal komme oss på riktig side av loven i forhold til saksbehandlingstid. I tillegg er det også viktig med tanke på å etablere en prosessovervåkningskapasitet – som er omtalt i anbefalingene.

Rektorene er videre utfordret på å tenke nytt i forhold til organisering av opplæringen. Dette vil selvfølgelig være en prosess som må forankres i hver enkelt skole, og følgelig vil det måtte investeres en god del tid i forhold til det.

Fra høsten skal alle skoler i gang med «Vurdering for læring». I forbindelse med dette vil det kjøres gode, kollektive prosesser med tanke på å videreutvikle lærende organisasjoner. Dette planlegges nå i vår, og i den sammenheng jobbes det med planlegging av arbeidstid på alle skoler denne våren. Dette vil ha store ringvirkninger i forhold til tilpasset opplæring og spesialundervisning.

I forhold budsjett og rammer er også rektorene blitt utfordret på å se på hvordan ressurser er bundet i forhold til dagens organisering, og hva som kan skapes av utviklingsrom/handlingsrom.

For å ta tak i anbefalingene om å lage konkrete, kvantifiserbare mål knyttet til spesialundervisning vil disse foreslås i forbindelse med tilstandsrapporten og temaplan skole/sfo.

Vurdering:

Som det framgår i saksframlegget er det fortsatt behov for mer forskning før vi kan konkludere entydig i forhold til effekten av spesialundervisning. Thomas Nordahl har imidlertid rettet et kritisk blikk mot det han omtaler som mangler ved spesialundervisningen. Han er således ikke kritisk til spesialundervisning, men etterlyser en kvalitetsheving av det innholdsmessige knyttet til denne opplæringen. Dette er et viktig moment å ha med seg når det igangsettes en prosess hvor deler av spesialundervisning skal erstattes av mer tilpasset opplæring. De endringer som initieres må være ment som en kvalitetsheving av opplæringstilbudet til elevene slik at flere får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Årsaken til at mange kommuner ønsker å vri ressurser fra spesialundervisning og til tilpasset opplæring ligger i at slike ressurser treffer flere elever, og de kan organiseres mer fleksibelt.

For Verdal kommune isolert sett kan det se ut til at vi har hatt en for snever definisjon av ordinær opplæring. De siste 3-4 årene har knapphet på ressurser medført at generelle styrkingstiltak innenfor ordinær opplæring har blitt kuttet (jamfør ressurser til lese- og matematikkurs og ressurser til to-lærer og gruppedeling). Alle assistentressurser har også blitt knyttet inn mot enkeltvedtak (spesialundervisning). Gjennom denne praksisen har gruppebaserte tiltak og generelle styrkingstiltak i Verdal i all hovedsak blitt koblet inn mot spesialundervisning og ikke til ordinær opplæring. Skolene har derfor hatt for lite ressurser til å tilpasse den ordinære opplæringen. I tillegg har vi fokusert på tidlig innsats, og som funnene til IRIS viser kan nettopp det være en av driverne bak økning i spesialundervisning.

Det er dagens praksis som nå skal utfordres, med mål om å få etablert en kollektiv praksis hvor flere elever får et tilfredsstillende utbytte innenfor rammene av fellesskapet. I denne prosessen blir det viktig å ta seg god nok tid til å få forankret ny praksis ned i alle klasserom, og det krever en systematisk jobbing med skolene som lærende organisasjoner. I tillegg krever det et tett og godt samspill mellom skolene og PPT og tydelige ledere. Samtidig som disse grepene gjøres blir det også viktig med en god kommunikasjon med heimene. De må være trygge på at de grepene som skal gjøres ikke er ledd i kutt og innsparinger, men en del av en prosess for å gi flere elever et godt læringsutbytte. Lykkes vi ikke i å få kommunisert dette vil foreldre bli redde for «å miste ressurser» knyttet til sitt barn, og det kan medføre klager som igjen kan opprettholde spesialundervisning.

Det er, som skissert tidligere, mulig å redusere spesialundervisning gjennom å flytte ressurser fra spesialundervisning til ordinær opplæring. Gjennom dette imøtekommes behovene for ytterligere fleksibilitet og tilpasning innenfor rammene av ordinær opplæring. Dette grepet er gjennomført i de aller fleste kommuner som har fått til en omlegging/reduksjon i spesialundervisning. Dovre kommune var tidlig ute med å stake ut kursen her, og grepene de gjorde har blitt etterfulgt i mange andre kommuner. I praksis har det vist seg å være utfordrende å få til slike omlegginger siden det kreves omfattende endring i systemer, praksis og kulturer. På lang sikt kan imidlertid en slik omlegging generere noen økonomiske gevinster i forhold til at færre elever vil ha behov for individuelle ressurser, men det forutsettes at det i en omstillingsfase (1-2 år) omdefinierer ressurser fra spesialundervisning til mer tilpasset opplæring.

Verdal kommune som Friluftslivets år kommune 2015

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 59	Arkivref: 2014/8231 - /C22
---	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	26.03.2015	33/15

Rådmannens forslag til vedtak:

Verdal kommune vil støtte opp om Friluftslivets År 2015 og arbeide for målene om å gi friluftsliv økt oppmerksomhet og varige resultater i form av økt deltagelse i friluftsliv i alle deler av befolkningen.

Kommunen vil:

- Støtte opp om lokale arrangement og aktiviteter i Friluftslivets År
- Vektlegge hensyn til friluftsliv i kommunens planarbeid
- Stimulere kommunens barnehager og skoler til å bruke naturen i lek og læring
- Satse på stien som aktivitetsanlegg
- Bruke friluftsliv som et positivt virkemiddel i kommunens folkehelsearbeid
- Arrangere Ordførerens tur; - åpen tur med ordføreren som turlleder
- Stille opp til bål samtale eller annet møte med friluftsansjonene i kommunen.

Vedlegg:

Brev fra Friluftsrådenes landsforbund.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Saksopplysninger:

Regjeringen har bestemt at 2015 skal være Friluftslivets År (FÅ15) med visjonen «Flere ut - oftere!» FÅ15 er en del av [Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv](#) som Klima- og miljødepartementet presenterte i august 2013.

Hovedmålet med året er todelt:

1. Å gi friluftsliv økt oppmerksomhet
2. Å gi varige resultater i form av økt deltagelse i friluftsliv i alle deler av befolkningen.

Det oppfordres til at friluftsliv i nærmiljøet, fritidsfiske og kulturminner i naturen som opplevelsesverdi bør gis særlig fokus. Barn, unge og barnefamilier trekkes fram som målgrupper som skal ha et særlig fokus. Samtidig er det et mål å nå hele befolkningen.

Mer informasjon om FÅ15 finnes på www.friluftslivetsår.no

Norsk Friluftsliv og Friluftsrådernes Landsforbund inviterer derfor alle landets kommuner til å gjøre vedtak om å være en «Friluftslivets År kommune». Alle kommuner som gjør vedtak om å være en «Friluftslivets År kommune», kan også delta i kåringen av «Årets friluftslivskommune». Alle kan vedta å være en «Friluftslivets År kommune» – men bare en kan kåres til «Årets friluftslivskommune».

For å bli en «Friluftslivets År kommune», må det gjøres følgende vedtak innen 27.mars 2015:

«Verdal kommune vil støtte opp om Friluftslivets År 2015 og arbeide for målene om å gi friluftsliv økt oppmerksomhet og varige resultater i form av økt deltagelse i friluftsliv i alle deler av befolkningen.

Kommunen vil:

- *Støtte opp om lokale arrangement og aktiviteter i Friluftslivets År*
- *Vektlegge hensyn til friluftsliv i kommunens planarbeid*
- *Stimulere kommunens barnehager og skoler til å bruke naturen i lek og læring*
- *Satse på stien som aktivitetsanlegg*
- *Bruke friluftsliv som et positivt virkemiddel i kommunens folkehelsearbeid*
- *Arrangere Ordførerens tur; - åpen tur med ordføreren som turlleder*
- *Stille opp til bål samtale eller annet møte med friluftsansjonene i kommunen.»*

Vurdering:

Rådmannen vurderer dette å være i tråd med kommunens overordnet, strategiske satsingsområde som er folkehelse, og mye av det FÅ15 handler om er allerede en del av kommunens satsing.

Verdal kommune vil derfor støtte opp om FÅ15 og arbeide for målene om å gi friluftsliv økt oppmerksomhet og varige resultater i form av økt deltagelse i friluftsliv i alle deler av befolkningen.

Kjøp av brannbil Verdal kommune - gjenbevilgning

Saksbehandler: Arnstein Kjeldsen E-post: arnstein.kjeldsen@innherred-samkommune.no Tlf.: 74048255	Arkivref: 2015/1714 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	26.03.2015	34/15
Verdal kommunestyre		

Rådmannens innstilling:

1. Det bevilges kr. 3.500.000,- til kjøp av ny brannbil
2. Investeringen finansieres med økt låneopptak på kr. 2.800.000,- og økt momskompensasjon kr. 700.000,-

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Budsjett 2014 – Økonomiplan 2014-2017

Saksopplysninger:

Det ble ved behandling av «Budsjett 2014 – Økonomiplan 2014-2017» satt av 3,3 millioner kroner til anskaffelse av ny tankbil til «Brann- og redningstjenesten». Enheten er organisert i Innherred samkommune, men alle investeringer i beredskapsmateriell etc foretas av den enkelte deltakende kommune.

Høsten 2014 ble det utlyst anbudskonkurranse i samband med anskaffelse av ny bil. Denne konkurransen ble ikke avsluttet før nå i månedsskiftet februar/mars 2015. Dette medfører at bevilget beløp i 2014 i henhold til kommunale regnskaps- og budsjettforskrifter må gjenbevilges i 2015. Vinneren av konkurransen (Braco AS) leverte et tilbud som prismessig lå på 3,5 millioner kroner.

Vurdering:

Rådmannen ser behovet for at ny tankbil anskaffes og ser det derfor som hensiktsmessig at Kommunestyret gjenbevilger beløpet avsatt i investeringsbudsjettet for 2014 og i tillegg øker denne bevilgningen med kr. 200.000,- slik at man har avsatt et tilstrekkelig beløp i budsjettet for 2015.